

OORLOGSNIEUWS.

(Bij de plaat.)

De „militaire wandeling naar Pretoria” behoorde reeds lang tot de legenden. Zeker, gansche troepenafdeelingen waren naar de hoofdstad van het land der Boeren gegaan, maar op gansch andere wijze dan zij verwacht hadden, opgepropt in goederenwagens, ongewapend, onder bewaking van Boerenmausers, als krijgsgevangenen. Ja, men vierde Christmas in Pretoria, zooals de Jingo-profeten voorspeld hadden, doch het „Vrede op aarde!” werd gemist, evenals de plum-pudding.

Nog was de telegraafkabel niet bezweken onder den last der overwinningstelegrammen, toen het al meer duidelijk werd, dat de Britsche generaals in Afrika zich „vergisten,” dat de telegrafist een nederlaag als een overwinning overseinde, dat het War Office het Engelsche volk misleidde, dat men bedrogen werd. De gedenkwaardige overwinning bij Glencoe, die Sir Redvers Buller's „gallant work” opende, was, alles wel beschouwd, een noodlottige nederlaag. Bij Elandslaagte had Engeland door de gruwelijke barbaarscheden zijner „lancers” zijne eer en Europa's achting ingeboet. De „grootte zegepraal van Dundee en de zegevierende tocht naar Ladysmith” bleek een haastige vlucht geweest te zijn, en men had niet eens den tijd gehad, den proviand en de ammunitie mede te nemen, de gewonden te vervoeren, den honderden dooden een eerlijk krijgsmansgraf te gunnen. In Ladysmith is „alles wel,” Mafeking is „all right,” Cecil Rhodes zit in het belegerde Kimberley, „zoo veilig als in Piccadilly,” maar met een wanhopig en mager gelaat gluurt de akelige, lastige waarheid dwars door de Boeren-linien heen naar het War Office in Londen en zegt, dat burgerij en bezetting op het uiterste zijn. Vruchteloos poogt White bij Ladysmith door de Boeren heen te breken, Hildyard ligt te Estcourt ingesloten, Barton is bij Mooirivier omsingeld en als Sir Redvers zich niet haast om zijn reputatie op te houden, dan is de weg naar Durban en de Kaap voor de Boeren open. Ha, daar rukt Lord Methuen op naar Belmonte en een schitterende overwinning wischte alle vorige „vergissingen” uit! Helaas, uit Berlijn seint men, dat Methuen's triomf een kolossale nederlaag blijkt en dat ook Sir George Colley zich „vergiste”, toen hij meende de Boeren met zware verliezen geslagen te hebben. Gatacre heeft bij Stormberg de maat der volksrampen volgemeten, Methuen vulde ze bij Modderivier ten boorde, maar Sir Redvers deed ze aan de Tugela overloopen!

„Nieuws van den oorlog! Nieuws van den oorlog! Laatste editie! De Westminster Gazette! Zooeven verschenen! Officieel bulletin van het War Office!” zoo schreeuwde een jongen door Londen's straten. Hij had nauwelijks tijd de belangstelling van het geachte publiek te voldoen en terwijl de handen zich weerden, om de exemplaren af te geven en den prijs te ontvangen, hoorde men steeds met langer tusschenpoozen:

„Nieuws van den oorlog! Laatste tijding! Officieel bulletin! Westminster Gazette, mijne heeren!”

Daar nadert een ander, een kwaad concurrent.

„Laatste tijding! Officieel bulletin!” klinkt het in de verte. „The Evening Post, mijne heeren!” zoo hoort men nu van naderbij en de cliëntèle van den Westminster Gazette-teenwoordiger wordt al dunner en doorschijnender, terwijl de koopers zich om den welsprekender waarnemer van de Evening Post verdringen.

„Daily Chronicle! . . . . Nieuws van den droevigsten ernst! . . . Zware verliezen der keizerlijken!” roept een zwaar gebouwd man, die, met een stapel van den droevigsten ernst onder den arm, met haastige schreden, alsof het nog te gebeteren ware, over het trottoir vliegt, de voorbijgangers met een „beg you pardon!” op zijde dringt en, waar al meer handen zich koortsachtig haasten om hem van zijn vracht te bevrijden, zich nauwelijks den tijd schijnt te gunnen, om zijn „droevigsten ernst” in „pence” om te zetten.

Of het aan het kooplustig publiek gelukt is, den man in zijn vaart te stuiten, dan wel of hij het bedreigde punt bereikt heeft, waar hij meent, dat zijne tegenwoordigheid den „droevigsten ernst” en de „zware verliezen” stuiten zal, wij weten het niet. Zooveel is zeker, dat uit de naaste zijstraat links de kreet opgaat: „Manchester Guardian. Bulletin van elf uur! De benoeming van Sir Redvers Buller een „misslag!” en dat de ijelende ongeluksbezweerder stilstaat, om nog het restant van zijn Daily Chronicle's te slijten, eer de kreet: „Nationale ramp! De Manchester Guardian, heeren! De High Brigade vernield! Bulletin van elf uur! De benoeming van Buller een vergissing!” zich al luider doet hooren en hem op zijne beurt van overtollige cliëntèle bevrijdt.

„Dood van generaal Wauchope! De Highlanders vernield!” zoo zet een nieuw ten tooneele verschijnend trottoirslijter de nationale ramp in dagelijksch brood om.

De poort der vestibule van het War Office wordt belegerd. Al meer vult zich de ruimte daarbinnen en de weinigen, die met waggelende schreden, met holle, wanhopige blikken, met een ijskoud, bleek gelaat naar buiten treden, geven eindelijk eens ruimte aan tientallen van anderen, die hun met eerbiedig zwijgen een doortocht gunnen, om thans zelf met een van vrees en bange verwachting bijna stilstaand hart daarbinnen te lezen, ... ach, het schrikkelijkste, wat een vader, een moeder, een echtgenoot, een broeder of zuster, een bruid lezen kan!

De zwarte man, de „aanplakker,” komt weer, nu voor de vijfde maal. Waarom slaat hij eerst een wantrouwend blik op de menigte, vóór hij het nieuwe bulletin vasthecht? Zie, die gezichten zijn al langer, die blikken al dreigender, dat gegons is al meer onheilspellend geworden. Vrouwen vallen in zwijm. Hartverscheurende kreten gaan op. Een gil van wanhoop doet de menigte verstijven. Daar wordt een jonge dame weggedragen. Door twee sterke, maar toch ook bevende armen ondersteund, wankelt een grijsaard naar buiten. Onder somber zwijgen maakt de menigte plaats voor hem en een oud moederje, boven een kruk gebogen, profiteert van de gelegenheid om zijn plaats in te nemen.

En onder dat alles komt de „aanplakker” binnen om nieuwe leesstof te brengen. „'n Vervolg op de slachtersrekening van mr. Joe Chamberlain!” zoo klinkt het luide over de hoofden der menigte en doet ze huiveren van vrees. De hoofden wenden zich om. Zou hier geen politie zijn? En als ze er was, wat dan? Zij zou den spreker toch niets durven doen.

„Gruwelijke moord van Downingstreet!” roept dezelfde stem en de „aanplakker” haast zich, zijn werk te volbrengen. 't Is schrikkelijk! Maar wat kan hij er aan doen! Hij is toch Chamberlain, hij is Balfour niet! Wat kan hij anders doen dan „aanplakken,” wat men hem geeft. En toch . . . . is 't niet waar, wat die stem roept? En toch . . . . kan hij het de menigte niet vergeven, dat ze hem met al donkerder blik ontvangt? Daar hebt ge nu den ouden Charles Forster, die zich van meet af vooraangedrongen had en ze alle had gelezen, al moest hij ook telkens den blauwen bril vaster aandrukken.

„Glansrijke overwinning. Met zware verliezen wijken de Boeren en worden door de onzen nagejaagd. Van onze zijde weinig of geen *casualties*.” . . . .

„Wij bezetten al de stellingen van den vijand, doch niet dan na hardnekkigen weerstand. De Boeren vallen bij tientallen. Onze verliezen kunnen nog niet opgegeven worden, doch zijn betrekkelijk gering.” . . . .

„De vijand lokte de Highlanders en Northumberland's in een hinderlaag. Onze mannen deden „gallant work,” maar leden zwaar. Generaal Wauchope sneuvelde en, voor zoover

